Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôсъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціисканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франковани.

Рекламаціи неопечатаній вôльни вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Старостахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 205. | Нинѣ: Завтра: | гр. | Отд. п.Р. п. Б. 16. и пр. Воз. | рим. | Герарда 16. Клеоф. | Субота 24 (12) вересня 1892. | Входъ сонця 5 г. 52 м.; заходъ 6 г. 52 м. Баром. 769 терм. + 23·2° + 12·2°. | Рôкъ II.

Соймъ краєвый.

4. Засѣдане зъ дня 22 вересня 1892.

Передъ приступленємъ до порядку дневного вôдчитано списъ петицій, зъ котрыхъ наспѣло доси 192. Пос. Гноиньскій пôдпиравъ петицію Выдѣлу повѣтового въ Чесановѣ о запомогу для погорѣлцѣвъ, а пос. Городискій промавлявъ за петиціею Выдѣлу повѣт. въ Гусятинѣ о запомогу для голодуючихъ.

Пос. Мархвицкій именемъ комісіи буджетовои здававъ справу зъ внесеня пос. Гошарда въ имени Выдѣлу краєвого що до запомоги на будову и устроєне шпиталѣвъ холеричныхъ. Комісія вносить: 1) Отвираєсь Выдѣлови кр. кредитъ 50.000 зр. на беззворотнѝ запомоги для бѣдныхъ громадъ на будову шпиталѣвъ холеричныхъ. 2) Взываєсь правительство, щобы оно въ тôй самôй цѣли поспѣшило зъ квотою 100.000 зр.

Пос. Сѣчиньскій критикувавъ деякѝ зарядженя санітарнѝ, а вôдтакъ зазначивъ, що у насъ всѣ громады мѣскѝ суть „бѣднѝ", и длятого радивъ опустити то слово въ повысшôмъ внесеню, а щобы запомоги удѣляти громадамъ сѣльскимъ и маломѣскимъ.

Комісаръ правительства ґр. Лось, вôдповѣдаючи на замѣты о. Сѣчиньского, сказавъ, що треба було очистити обôйстя, а де власти мѣсцевѝ зле порозумѣли сей наказъ, и щодо навозу не конче вôдповѣдно зарядили, тамъ треба було пожалуватись. Щодо моченя конопель, то вже було давнѣйше таке розпорядженє, а теперь лишь єго пригадано. Наказано чистити ставы, тожь мѣсцевѝ комісіи санітарнѝ повиннѝ були се наглядати. Правительство выдало и выдає досыть значнѝ сумы для охороны санітарнои: єсть вже теперь 16 лѣкарѣвъ експонованыхъ, котрѝ беруть по 10 зр. денно; вôдтакъ пять лѣкарѣвъ для ревізіѣ санітарнои; кошты комісій санітарныхъ; припасы карболю по старостваxъ для роздачѣ мѣжь громады и т. п. Правительство заявило готовôсть приходити въ якъ найбôльшими жертвами для охороны санітарнои, але не може взяти на себе коштôвъ тыхъ зарядженъ, котрѝ громады повиннѝ були выконати вже давнѣйше.

Справоздавецъ пос. Мархвицкій вказавъ на невôдповѣдне порôвнанє о. Сѣчиньского нашихъ зарядженъ зъ зарядженями въ Россіи. Якѝ тамъ були зарядженя, свѣдчить найлѣпше то, що тамъ не вôдкликано маневрôвъ, якъ у насъ. Палата ухвалила оба внесеня комісіѣ.

Выдѣлъ краєвый предложивъ справозданє зъ кредиту въ квотѣ 100.000 зр., призначеного Соймомъ на помôчь для населеня, потерпѣвшого вôдъ торôчного неврожаю.

Комісія господарства краєвого здавала справу що до заложеня краєвои школы сѣльскихъ господинь въ Ивоничи и вносить: 1) Выдѣлъ краєвый має перевести переговоры зъ СС. Феліціянками въ Ивоничи що до утвореня школы пôдъ ихъ управою и зложити Соймови справозданє на найблизшôй сесіи. 2) Отвираєсь Выдѣлови кр. 3000 зр. кредиту на 1893 р. на выкôнчене будынку и урядженє школы, коли переговоры зъ СС. Феліціянками переведуть ся успѣшно. 3) Выдѣлъ кр. має постаратись у правительства о вôдповѣдну субвенцію одноразову на будову сеи школы.

Пос. Антоневичъ домагавъ ся, щобы сю школу розширити такъ, абы зъ неи выходили не лишь господинѣ двôрскѝ. — Пос. Окуневскій бувъ тои гадки, що та школа не буде нѣчого варта и длятого вносивъ, щобы надъ симъ внесенємъ перейти до порядку дневного. Внесенє се упало, а Палата ухвалила внесенє комісіѣ.

Дальше принято безъ дискусіи справозданя комісіѣ буджетовои: що до покрытя коштôвъ будовы нового каналу при шпитали въ Тарновѣ; и що до утвореня другои посады акушерки при загальнôмъ шпитали у Львовѣ.

Въ имени комісіи петиційнои здававъ справу пос. Меруновичъ: о просьбѣ громады Уторопы, пов. косôвского, щобы тамъ завести продукцію вареной соли; — о петиціи мешканцѣвъ околицѣ Борщовичъ, щобы поспѣшнѝ поѣзды зелѣзничѝ задержували ся на тôй стації.— Ухвалено передати обѣ тѝ справы выдѣлови краєвому до урядованя.

Принято безъ дискусіи справозданя и внесеня комісіи буджетовои що до фонду позычкового для громадъ на будову школъ народныхъ и що до краєвого шкôльного фонду емеритального на 1893 р.

Комісія господарства краєвого, здаючи справу о школѣ рôльничôй, горальничôй, горальни, фôльварку и торфарни въ Дублянахъ, ставила внесеня: Отвираєсь Выдѣлови кр на будову интернату въ Дублянахъ дальшій кредитъ у высотѣ 10.000 зр.; уповажняєсь Выдѣлъ кр. експльоатувати такожь въ 1893 р. торфъ на мѣсцеву потребу у власнôмъ зарядѣ.— Всѣ внесеня принято безъ дискусіѣ.

Зъ порядку дневного приступлено до спра-

6

Горѣючѝ звѣзды.

(Конецъ).

II.

Бѣле свѣтло и єго складъ. — Дуга и що она насъ учить, або спектрумъ и спектральна аналіза. — Огнистѝ туманы (протуберанцы) и пятна на сонци. — Свѣтовѝ мраковины и ихъ свѣтло. — Фотоґрафія неба. — Катастрофы въ свѣтовôмъ просторѣ и здогадъ Huggins-a.

Коли вже знаємо, що то суть огнистѝ туманы на сонци и якъ они повстають, то вже легка рѣчь зрозумѣти и тѝ пятна, якѝ вже зъ давенъ давна доглянено на поверхни сонця. Звѣздарѣ добачували вже вôдъ давна якѝсь темнѝ пятна на сонци, котрѝ показували ся въ рôжныхъ мѣсцяхъ то рѣдше, то густѣйше; добачено такожь, що тѝ пятна въ декотрыхъ рокахъ показують ся въ бôльшôмъ числѣ, въ декотрыхъ знова въ меншôмъ. Зъ того стали собѣ люде выводити всѣлякѝ здогады. Говорено, що коли ихъ богато на сонци, то тогды рôкъ буває холоднѣйшій и мокрый, противно же, коли ихъ менше, то рôкъ буває горячій и сухій; ба, говорено навѣть, що тѝ пятна на сонци суть причиною якихсь пошестей на земли. Ученѝ не могли собѣ зъ разу пояснити, що то тѝ пятна; думали, що то въ свѣтлянôй верствѣ сонця, котра окружає єго розжарене ядро, творять ся величезнѝ дѣры, черезъ котрѝ видко то ядро, и тому тѝ дѣры здають ся нѣбы темнѝ пятна. Спектральна аналіза, якъ мы то вже видѣли, показала, що въ барвнôй верствѣ сонця (Chromosphaere) вôдбуває ся якійсь величезный рухъ; пôдъ тою верствою на свѣтячôй верствѣ єсть розжарена пара всѣлякихъ металѣвъ. Тота пара бухає отже въ гору въ барвну верству и часто дôстає ся ажь въ огнистѝ туманы, котрѝ завсѣгды пôднимають ся саме коло темныхъ пятенъ. Коли та пара въ горѣ трохи остудить ся, то стає густѣйша и спадає вôдтакъ назадъ; тогды то она такожь и выдаєсь для нашого ока темна и робить на насъ враженє якогось пятна.

А щожь показує намъ свѣтло иншихъ звѣздъ? Мѣсяць и всѣ планеты нашого сонця не свѣтять власнымъ свѣтломъ, тому и годѣ розслѣдити, зъ чого они складають ся; але все таки можемо дещо и про нихъ довѣдати ся при помочи свѣтла. Досвѣдъ поучивъ, що нашъ воздухъ спиняє декотре промѣнє вôдъ сонця и не пускає єго на дугу (спектрумъ). Колибъ отже на мѣсяци бувъ такій самый воздухъ, якъ у насъ на земли, то вôнъ бы мусѣвъ такъ само спиняти то саме промѣнє; тымчасомъ коли пустимо дугу вôдъ свѣтла мѣсяця, то оно дає намъ зовсѣмъ такѝ самѝ краски и всѣ тѝ темнѝ лініи, якѝ суть въ дузѣ сонця. Гуґґінсъ зробивъ ще ось якій досвѣдъ: вôнъ пустивъ дугу зъ однои звѣзды, коли она якъ разъ заходила за мѣсяць. Колибъ доокола мѣсяця бувъ воздухъ, то вôнъ мусѣвъ бы бувъ вôдхиляти промѣнє тои звѣзды такъ, що въ дузѣ мусѣла бы була щезати насампередъ червона краска, вôдтакъ жовта, зелена и т. д. Тымчасомъ коли звѣзда зайшла, то щезла вôдъ разу и цѣла дуга, а зъ того выходить, що доокола мѣсяця нема воздуха такого, якъ у насъ на земли.

Планета юпітеръ показує вже инакше; въ єго дузѣ щезає декотре таке промѣнє, яке здержує и нашъ воздухъ, а зъ того выходить, що доокола юпітера єсть воздухъ, въ котрôмъ суть такѝ ґазы и пара, якѝ знаходять ся и у насъ на земли. Въ дузѣ вôдъ марса показують ся зовсѣмъ такѝ самѝ лініи, якъ въ дузѣ нашого сонця тогды, коли оно заходить, а зъ того видко, що на марсѣ мусить бути воздухъ дуже подôбный до нашого.

Свѣтло иншихъ сонць або сталыхъ звѣздъ показує, що они горять такъ само, якъ наше сонце, и що на нихъ суть такожь такѝ матеріи, якъ и у насъ на земли. Свѣтло сіріюса єсть бѣле а єго дуга показує тѝ самѝ краски и майже тѝ самѝ лініи, що й дуга нашого сонця а зъ того выходить, що та звѣзда знаходить ся майже въ такôмъ самôмъ станѣ, якъ наше сонце. Декотрѝ звѣзды мають жовте свѣтло; ихъ дуга показує, що на нихъ

воздання комісіѣ буджетовои о прелімінаряхъ школъ рôльничихъ. Ухвалено:

Школа господарства лѣсного: выдатки 15.317 зр., доходы 6.330 зр., недобôръ 8.987 зр.

Высша школа рôльн. въ Дублянахъ: выдатки 43.010 зр., доходы 17.463 зр., недобôръ 25.547 зр.

Школа парôбкôвъ и наставникôвъ господарскихъ въ Дублянахъ: выдатки 13.119 злр, доходы 2.988 злр., недобôръ 10.431 злр.

Фôльварокъ въ Дублянахъ: доходы 17.415 зр., выдалки 14.200 зр., надвышка 3,215 зр.

Школа горальнича въ Дублянахъ: выдатки 3.560 зр., доходы 1.800 зр., недобôръ 1.760 зр.

Школа рôльнича въ Черниховѣ: выдатки 50.745 зр., доходы 28.500 зр., недобôръ 22.245 зр.

Фôльварокъ въ Черниховѣ: выдатки 11.190 зр, доходы 14.082 зр., надвышка доходôвъ 2.892 зр.

Школа рôльнича въ Городенцѣ: выдатки 12.278 зр., доходы 2.610 зр., недобôръ 9.668 зр.

Школа рôльнича въ Ягольници: выдатки 11.810 зр., доходы 2960 зр., недобôръ 8850 зр.

Школа рôльнича въ Кобѣрницяхъ: выдатки 12.778 зр., доходы 4868 зр., недобôръ 7910 зр.

Школа городнича въ Тарновѣ: выдатки 10.445 зр., доходы 3350 зр., недобôръ 7105 зр.

Школа управы льну и конопель въ Городку: выдатки 4040 зр., доходы 2382 зр. недобôръ 1658 зр.

Зъ черги наступило справоздане комісіѣ буджетовои о прелімінари краевого фонду шкôльного на 1893 р. Комісія вносила выдатки 1,548.830 зр. а доходы 198.748 зр., недобôръ 1,350.082 зр. Крôмъ того предложила комісія и резолюціи въ справѣ стипендій для кандидатôвъ учительскихъ и зобовязаняхъ тыхъ кандидатôвъ, побираючихъ ти стипендіѣ. Ґенеральну дебату розпочавъ пос. Антоневичь, котрый зазначивъ, що промавляе въ имени всѣхъ послôвъ рускихъ. По его промовѣ перервано засѣдане. Опôсля предложивъ ще пос. Окуневскій внесене въ справѣ конкуренціѣ церковнои, а пос. Романчукъ интерпелювавъ въ справѣ еміґраціѣ селянъ до Россіѣ.

Отворене першои клясы рускои ґімназіѣ въ Коломыи.

Дня 21 с. м. вôдбуло ся торжественне отворене першои клясы рускои ґімназіѣ въ Коломыи. По богослуженю въ церквѣ, де була вся молодѣжь шкôльна обохъ обрядôвъ и представителѣ властей, якъ: ц. к. Староста, п. Баньковскій, маршалокъ повѣтовый, кн. Пузина, бурмістръ Коломыѣ, п. Асланъ, радникъ суду, п. Бучацкій, директоръ почты, п. Шіндлеръ, пп. послы Пôдляшецкій и дръ Окуневскій и много видныхъ Русинôвъ зъ Коломыѣ и околицѣ, — удали ся всѣ до будынку ґімназіяльного, де въ святочно прибранôй сали повитавъ зôбраныхъ гостей польскою промовою директоръ ґімназіѣ п. Скупневичь та вôдчитавъ декретъ Є. Вел. Цѣсаря, призволяючій на отворене рускои ґімназіѣ въ Коломыи. По сѣмъ зазначивъ вôнъ яко вôдрадный фактъ, що мимо спôзненои поры вписôвъ, вписало ся до рускои клясы 40 ученикôвъ. Отворене третього высшого заведеня наукового зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ — назвавъ п. Скупневичь — есть фактомъ дуже великои ваги для народу руского. Вѣсть сю принявъ не лишь цѣлый нарôдъ рускій, але й приятелѣ его зъ великимъ вдоволенемъ. Потôмъ сказавъ п. Скупневичь по руски: Отвираю сей новый закладъ. Нехай выросте вôнъ на славу краю и державы! Нехай выдасть изъ себе мужѣвъ бодрыхъ, що працювати будуть для добра рôдного краю. Нехай будить довѣріе до Монарха, въ котрого честь вношу окликъ. „Нашъ Найяснѣйшій Монархъ, цѣсарь Францъ Іосифъ най жие! Многая лѣта!“ (Зôбрана публика повторила окликъ трикратно, а хоръ вôдспѣвавъ имнъ „Боже буди покровитель“.)

Въ имени Рады повѣтовои промовивъ кн. Пузина, зазначивши, що перша гадка, щобы въ Коломыи заснувати руску ґімназію, вышла зъ Рады повѣтовои. Вôдтакъ бажавъ якъ найкрасшого розвою рускôй ґімназіи, спôльного порозумѣня и житя Русинôвъ зъ народомъ польскимъ та вѣрности для церкви и державы а вкôнци внѣсъ по руски окликъ на честь Є. Вел. Цѣсаря. По маршалку промовивъ по руски крил. о. Кобляньскій: Нинѣшный день то свято для цѣлои Галичины, бо бачимъ ту успѣхъ роботы нашихъ заступникôвъ, доказъ любови Найясн. Монарха и заходôвъ Є. Ексц. п. Намѣстника, директора и професорôвъ около отвореня сеи рускои клясы ще сего року. „Надѣюсь, — сказавъ о. Кобляньскій, — що изъ сеи малои ростины выросте дерево на славу нашои вôтчины и зацвите наукою! Надѣюсь, що ученики сего заведеня почують колись вдячнôсть для тыхъ, що старались о отворене сего розсадника науки, передовсѣмъ же для нашого Наймилостивѣйшого Цѣсаря, котрый най намъ жие и пануе на многи лѣта!“ (Зôбрани вôдспѣвали ще разъ многолѣтє Є. Вел. Цѣсареви.)

Вôдтакъ выступивъ проф. Сальо, господарь и управитель рускои клясы и сказавъ: „Звертаюсь до васъ, мои мали други и ученики. Зъ ласки Єго Вел. Цѣсаря за згодою Высокого Сойму и коломыйскои Свѣтлои Рады повѣтовои будете побирати науки въ рôдной бесѣдѣ. Вы нинѣ не гôдни ще того поняти, яке велике се добродѣйство; але якъ важна ся справа, най послужить вамъ за доказъ се, що всѣ народы о то якъ найбôльше старають ся, щобы молодѣжь побирала науки въ матѣрной бесѣдѣ. Взываю васъ до працѣ и згоды. Працею навчитесь Бога хвалити, здобудете собѣ вѣдомости потрѣбни вамъ до житя. На згодѣ зновъ свѣтъ стоить. Мы учителѣ приймемо васъ якъ рôдныхъ дѣтей и щиро притулимо до серця, однакъ не будемо прижмурювати очей на провины, колибъ яки, не дай Боже, були. Старша молодежи! прийми и ты сихъ своихъ меншихъ братôвъ щиро до серця, и помагай имъ въ ихъ праци! Вамъ, Вп. гостѣ дякую, що прибули сюда, щобъ разомъ зъ нами отворити се заведене. Помагайте намъ, Впов. родичѣ и опѣкуны, въ нашôй тяжкôй працѣ, бо праця школы тогдѣ лишь може бути хосенна, коли зъ нею лучить ся и выховане домашне. Коли такъ будемо собѣ помагати, колись настане хвиля, де проста сукмана побôчь контуша и фрака спôльно працювати буде для добра краю и державы“. — (Грôмки оплески).

Въ вôдповѣдь на сю бесѣду свого професора заспѣвали ученики „Щасть намъ Боже“ и „Миръ вамъ братя“, а гостѣ повписували ся въ книгу памятну. — Вчера вже розпочала ся наука въ новôй рускôй ґімназіи.

Холера.

Пôсля вѣстей наспѣвшихъ нинѣ занедужало въ Краковѣ на холеру двѣ особы а въ Подґужу одна. У Львовѣ сконстатовано два выпадки т. зв. домашнои холеры або холерины (cholera nostras), оденъ у померашои на

есть воздухъ, котрый спиняе головно червоне и сине промѣне а пускае жовте. Ще инши звѣзды свѣтять бôльше синявымъ свѣтломъ а зъ ихъ дуги показуесь, що ихъ воздухъ спиняе найбôльше червоне и жовте промѣне. Дуже цѣкаве зъявище показують т. зв. подвôйни звѣзды, зъ котрыхъ одна бôльша свѣтить жовто або червоно, а еѣ менша товаришка свѣтить зелено або сино.

Розглянувшись такъ въ звѣздахъ придивѣмъ ся на конець ще иншимъ тѣламъ въ просторѣ свѣтовôмъ, котри представляють ся нашому оку лишь якъ бы якась ледви видна бѣлява мрака на небѣ. Суть то свѣтови мраковины, нѣбы перши зародки, зъ котрыхъ мають повстати нови свѣты. Але есть лишь дуже мало такихъ мраковинъ, котри видно голымъ окомъ, а по найбôльшôй части видко ихъ лишь черезъ дуже приближаючи люнеты, а то длятого, що они свѣтять дуже слабо. Тоти, котри можна видѣти ще люнетою середнои величины, свѣтять за двацятьтысячну часть поломѣни звычайнои стеариновои свѣчки. А суть двояки роды мраковинъ: одни таки, котри въ дуже сильныхъ люнетахъ показують ся громадкою дуже дрôбныхъ звѣздъ, а други таки, котри суть справедливыми мраковинами и не дають ся на звѣзды роздѣлити. Си справедливи мраковины й найцѣкавѣйши. Мраковина, котру видко въ громадѣ звѣздъ званôй „водоносомъ“, показуесь въ люнетѣ якъ бы кружокъ зъ мраки, въ котрôмъ по серединѣ зъ обохъ боковъ выстають якись кôнцѣ нѣбы двѣ ручки. Инша мраковина выглядае такъ, якъ колибъ хто зложивъ чотири рогалики въ купку по два кôнцями до себе. Ще инша мраковина, та, котру можна голымъ окомъ видѣти на небѣ въ громадѣ звѣздъ, що зве ся „андромеда“, выглядае такъ, якъ колибъ хто глядѣвъ черезъ тоненьку рогову плитку на поломѣнь свѣчки. Закимъ однакожь розкажемо дещо бôльше про ти мраковины, мусимо насамперѣдъ звернути увагу на одну побôчну але важну рѣчь: на фотоґрафоване неба.

Чоловѣкъ мабуть не перестане нѣколи вышукувати способôвъ, якъ бы дослѣдити то, що для него здае ся вѣчною тайною. Не може самъ пôднести ся на звѣзду, то стараесь еѣ притягнути до себе та выдумавъ собѣ приближаючи скла або телескопы чи тамъ люнеты; не може дôткнутись матеріѣ звѣзды руками, то ловить еѣ свѣтло спектроскопомъ и розбирае его; не може спинити звѣзды въ еѣ ходѣ, то ловить образъ еѣ на папѣръ за помочею фотоґрафіѣ. Фотоґрафія то найновѣйшій способъ въ звѣздарствѣ. На гадку фотоґрафувати небо впали два французски учени, братя Ганрі, котрымъ поручене рисувати карты неба. Они видѣли, що не дадуть собѣ зъ тымъ рады, и взялись до фотоґрафіѣ. До того зробили они собѣ окремый телескопъ, въ котрôмъ въ серединѣ вставляла ся дуже чутлива плита фотоґрафічна. Той телескопъ мусѣвъ при помочи годинникового приладу повертати ся за звѣздою, такъ якъ она посуваесь, а крôмъ того була при нѣмъ ще й друга люнета, котрою вышукувалось звѣзду до фотоґрафованя. Такымъ телескопомъ можна було фотоґрафувати маленьки звѣзды, але н. пр. фотоґрафувати мѣсяць вже неудавало ся. Придумано отже иншій рôдъ телескопôвъ: зъ срѣбнымъ зеркаломъ въ серединѣ, въ котрôмъ вôдбиваесь звѣзда и образъ еѣ паде на фотоґрафічну плиту.

При помочи такого телескопу фотоґрафувавъ анґлійскій звѣздарь, Исаакъ Робертсъ, въ грудни 1888 р. свѣтову мраковину въ громадѣ звѣздъ „андромеда“. Требажь знати, що ту мраковину знали Арабы вже 800 лѣтъ тому назадъ, а въ Европѣ вôдкрывъ еѣ ученый Семенъ Маріюсъ ще въ 1612 р. Вôдъ того часу була она добре звѣстна и нѣхто не добачивъ въ нѣй нѣякои змѣны. Ажь наразъ въ вересню 1885 р. показалась въ серединѣ тои мраковины ясна звѣзда. Сталось чудо! Повставъ оденъ свѣтъ бôльше въ нашихъ очахъ! Щожь показала фотоґрафія Робертса? Ото зновъ несподѣвану рѣчь, котра вповнѣ потвердила давни здогады Ляпляса о повставаню звѣздъ. Въ серединѣ тои величезнои мраковины було свѣтяче ядро, котре блисше идъ берегамъ менше свѣтило. Доокола того ядра потворилось було кôлька перстенѣвъ, въ котрыхъ було добре видко, що они по серединѣ густѣйши. Зъ боку мраковины видко було нѣбы два якись величезни ґузы, зъ котрыхъ мають мабуть повстати планеты, котри будуть колись обертати ся доокола нового сонця, що утворилось въ серединѣ.

Щожь показуе намъ свѣтло тыхъ мраковинъ, котре мусить бѣчи вôдъ кôлька ты-

Замарстинові жѣнки а другій у якогось вояка, котрый лежить въ шпитали войсковôмъ и мае ся вже лѣпше.

Декотрî вчерашнî часописи подали вѣсть о пôдозрѣныхъ случаяхъ занедужаня у Львовѣ На пôдставѣ автентичныхъ информацій можемо сказати до того таке: Марія Вішаберъ померла передвчера на Замарстиновѣ въ наслѣдокъ холерины. Донька портіера на желѣзници, котра нѣбы то занедужала на холеру, мала лише попсутый хвилево жолудокъ; теперь она вже здорова. Всѣ иншî выпадки, про котрî пишуть, зовсѣмъ не пôдозрѣнî.

Староста зъ Горлиць донѣсъ телеґрафічно, що передвчера у Волôвци нѣхто больше не занедужавъ, а двое изъ занедужавшихъ давнѣйше людей жиють. Село обставлено кордономъ.

Dziennik Polski донѣсъ, що власти позволили жидамъ зъѣздити ся до Белза до чудотворного рабіна и до Сокаля на торгъ. Gazeta Lwowska каже, що ся вѣсть зовсѣмъ неправдива, и поясняе сю справу такъ:

„Ще обѣжникомъ зъ 28 липня с. р.. приказано не дозволити жидамъ збирати ся громадно у т. зв. чудотворныхъ рабінôвъ. Самыхъ рабінôвъ завôзвано, щобы радили жидамъ не ѣздити до нихъ, бо инакше мусять (рабіны) выставити окремî будынки на помѣщене пôдозрѣныхъ о холеру жидôвъ. Крôмъ того, ще окремымъ розпорядженемъ поручено сокальскому старостѣ вдержати прошу жидôвъ до Белза, а Дирекціи зелѣзниць поручено не высылати замовленыхъ 16 ваґонôвъ до Равы и не продавати білетôвъ жидамъ до Белза. Сокальскій староста мавъ лично пересвѣдчити ся, що кôлько жидôвъ мимо того збере ся въ Белзѣ. Вôнъ донѣсъ телеґрафічно Намѣстництву, що дня 21 с. м. було въ Белзѣ зъ 500 жидôвъ зъ повѣта белзкого и зъ сусѣдныхъ; чужихъ жидôвъ не було зовсѣмъ, а якî були, то всѣ здоровî. Рабінъ выставивъ будынокъ для хорыхъ.

Мимо того, Намѣстництво приказало лѣкареви мѣсцевому дбати про станъ здоровля въ мѣстѣ и рѣшило ему платити за се. Зъ того всего не можна сказати, мовь бы то власти політичнî не позволили збирати ся жидамъ въ Белзѣ“.

Перегляд политичный

Пôсля вѣденьскихъ ґазетъ выносить збôльшеный спôльный буджетъ міністерства вôйны около 5 міліонôвъ зр. Въ буджетѣ маринарки пороблено лишь малî змѣны.

Клюбъ староческій повѣдомивъ Молодочехôвъ, що въ теперѣшнôй порѣ есть противный высыланю адресы до Короны.

Въ Сторожинци на Буковинѣ выбрано пос. Ґриґорцеа, Румуна 50 голосами противъ 49.

Post доносить, що въ наслѣдокъ реорґанізаціѣ нѣмецкои арміѣ збôльшить ся мирна стопа арміѣ о 95.000 вояковъ, а выдатки збôльшать ся о 60 до 70 міліонôвъ марокъ.

Россійскій посолъ въ Константинополи запротестувавъ противъ принятя Стамболова у султана и высланя Джемаль-бея на выставу до Пловдива. Крокомъ симъ хоче мабуть Россія перешкодити гостинѣ кн. Фердинанда у султана.

Новинки.

Львôвъ дня 23 вересня.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ придѣлила почтовыхъ асистентôвъ: Мих. Кочиркевича урядови почтовому въ Перемышли, Андрѣя Сѣчку до Сокаля, Ив. Мощиньского, Ив. Старомѣйского, Іосифа Лятовича и Ришарда Сайфарта до Львова, а Маріяна Хомяка до Золочева.

— **До испытôвъ зъ фармацевтики** на университетѣ львôвскôмъ призначенî: до вступныхъ испытôвъ дръ Оскаръ Фабіянъ, дръ Цесельскій и дръ Радзишевскій, а до риґорозумъ фармацевтичного: дры Радзишевскій, Немиловичь, Андр. Кохановскій и Яковъ Піпесъ.

— **До испыту зрѣлости въ рускôй ґімназіи** у Львовѣ зголосилось по феріяхъ 13 абітурієнтôвъ а 2 до поправки. Признано зрѣлыми 8 абітурієнтôвъ и обохъ тыхъ, що поправляли испытъ; перепали 3, вôдступило вôдъ испыту 2. Здали: Герасимовичь Вячеславъ, Гофрикъ Володимиръ, Дубановичь Іосифъ, Дудикъ Омелянъ, Залѣтачь Олександеръ, Ковальскій Филимонъ, Левицкій Михаилъ, Пристайко Максиміліянъ, Стефановичь Епифаній и Юрковъ Иванъ. — Испытъ вôдбувавъ ся пôдъ проводомъ инспектора краевого п. Ив. Левицкого въ дняхъ 16, 17, 19 и 21 вересня.

— **Ц. к. Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** оповѣщує: Въ наслѣдокъ розпорядженя Міністерства торговлѣ зъ дня 7 с. м. ч. 44 164 подае ся до загальнои вѣдомости, що вôдъ часу справдженя холеры азійскои въ якôйсь мѣсцевости, а взглядно въ окрузѣ доручень якогось уряду почтового, не може той урядъ приймати до перевозу почтового посылокъ зъ сырымъ мясомъ, ковбасами и яринами ажь до 4 тыжднѣвъ по цѣлковитôмъ выгасненю згаданои заразы.

— **Забобонъ.** Въ ночи зъ 6 на 7 с. м. вôдкопавъ хтось въ Долинѣ грôбъ померпюи передъ осьми лѣтами дитины и нарушивъ останки тѣла. Сю святотатску справу, до котрои причиною есть певно забобонъ, розбирае тамошный ц. к. судъ повѣтовый.

— **Зъ Молодкова** коло Надвôрнои пишуть намъ: Дня 18 с. м. около 3 год. по полудни подовшôй спецѣ надôйшла у насъ хмара зъ пôвнôчного заходу а зъ неи посипавъ ся градъ, спершу дрôбный, вôдтакъ величины лѣскового а вкôнци й волоского орѣха; лучали ся й ще бôльшî зерна. Сыпало пôвъ годины. Колибъ то такъ було стало ся середъ лѣта, то поля не лише зô збôжемъ але й зъ травою були бы почорнѣли, а такъ градъ ушкодивъ лише капусту, вымолотивъ фасолю, прибивъ до землѣ конюшину а въ садахъ пооббивавъ сливки. Люде вôдъ 40 лѣтъ не памятають такого граду. Якъ зачувати, бувъ градъ и въ Солотвинѣ, въ вôдки до насъ надôйшовъ; тамъ натовкъ вôнъ троха вôконъ. Дальше бувъ въ Марковôй и Бабчôмъ, де лежавъ по ровахъ ще до 20 с. м. Въ Надвôрнôй лишь троха нимъ посыпало. — Въ Надвôрнôй проявила ся у худобы пыскова и ратична зараза, тому й не пускають до мѣста зъ сѣномъ. Наша Надвôрна и Солотвина славять ся тымъ, що тамъ въ будденъ нема торгôвъ, але за те пôдѣть въ недѣлю або свято, то не можна перетиснути ся, такій натовпъ. Може бы далось якъ тому зарадити, бо нарôдъ черезъ то занедбуе богослуженя, тратить богато и упадае. Правда, е такî, що послухають и не пôдуть на торгъ въ недѣлю, але е знову и богато такихъ, що кажуть: Колибы не можна торгувати, то не пускали бы людей до мѣста.... а коли вôльно мѣщанамъ, то вôльно й намъ.

— **Градъ.** Зъ Долиньского доносять, що дня 18 с. м. о $2^1/_2$ год. по полудни лютилась въ Лецôвцѣ сильна буря зъ градомъ. Градъ падавъ чверть години и упавъ такъ грубо, що лежавъ ажь до вечера а земля выглядала якъ бы середъ зимы покрыта снѣгомъ. Зъ Лецôвки пôшла буря на Рôпне и Перегиньско и зайшла ажь до Станіслава. Видко, що то була та сама туча, про котру доносять намъ такожь зъ Молодкова. Въ Станіславовѣ ударивъ грôмъ середъ зливы въ вежу ратушеву и въ карне заведене, але не зробивъ нѣякои шкоды.

— **Зъ судовои салѣ.** Въ Вадовицяхъ вôдбула ся послѣдными днями розправа противъ Фелікса Ольшаньского, бувшого касієра желѣзничого на стаціи въ Живци, о спроневѣрене 3020 зр., котрî програвъ на льотеріи. Свѣдки потвердили, що Ольшаньскій бувъ чоловѣкомъ трудящимъ и чеснымъ. При зелѣзници служивъ 20 лѣтъ безъ наганы. Перше нѣколи не ставлявъ на льотерію и ажь торôкъ давъ ся звести тôй покусѣ. За першимъ разомъ поставивъ по 25 кр. и выгравъ два терна. То додало ему охоты до дальшои гры. Вôнъ ставлявъ щоразъ больше, програвъ власнî грошѣ и вкôнци нарушивъ касовî. Ставлявъ постепенно вôдъ 2 зр. ажь до 185 зр. на одну картку, щобы вôдразу вôдограти ся и звернути забранî грошѣ. Въ рокахъ 1891 и 1892 на чотирехъ льотеріяхъ въ Живци програвъ разомъ ажь 4026 зр.; до того ще й выгранî грошѣ назадъ програвъ. Ольшаньскій признавъ ся до всего, а коли предсѣдатель спытавъ его, чи вôнъ розважавъ свои вчинки, той сказавъ: „Я стративъ весь розумъ и не бачивъ пропасти, що отворила ся передô мною. Не знаю, що я робивъ“. Трибуналъ увôльнивъ Ольшаньского вôдъ обжалованя, але що заступникъ прокураторіѣ спротививъ ся тому, то его и на дальше задержано у вязници.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 23. вересня. Pol. Cor. потверджуе вѣсть, що цѣсарь нѣмецкій приѣде до Вѣдня въ гостину до Є. Вел. Цѣсаря Францъ Йосифа. Приѣздъ наступить або 9 жовтня вечеромъ або 10 жовтня рано.

Инсбрукъ 23. вересня. Италіяньскî громады въ Тироли выбрали всѣхъ давнѣйшихъ послôвъ крôмъ Сальвадорого, замѣсть котрого выбрано теперь Нароліниого.

Гамбурґъ 23. вересня. Вчера занедужало 180 а померло 97 особъ.

Константинополь 23. вересня. Урядово доносять, що 2000 софтôвъ (студентôвъ турецкихъ) вывезено примусово до Ємену лишь длятого, щобы ухоронити ихъ вôдъ нужды та небезпечности холеры.

сячѣвъ лѣтъ, щобы дôстати ся на нашу землю? Оно показуе намъ зовсѣмъ щось иншого, якъ свѣтло сталыхъ звѣздъ або сонць. Замѣсть неперерывнои дуги зъ темными лініями, якъ въ дузѣ сонця, показуе оно намъ перервану дугу, въ котрôй видко на темпôмъ днѣ три яснî лініи. Тî яснî лініи показують намъ, що мраковины свѣтовî складають ся зъ горѣючихъ ґазôвъ. Одна зъ тыхъ лiній показуе намъ, що тамъ горить водень (складова часть нашои воды), а друга дае спôзнати, що тамъ есть такожь нітроґенъ або азотъ (складова часть нашого воздуха). Трета лінія каже намъ, що тамъ есть ще якась трета матерія, котрои мы однакожь не знаемо.

Вернѣмъ же теперь по сѣмъ всѣмъ знову, до тои новои звѣзды, вôдъ котрои мы розпочали нашу розвѣдку. Тутъ мусимо ще разъ пригадати, що вже й давнѣйше добачувано неразъ новî звѣзды на небѣ. Коли така нова звѣзда появилась була въ маю 1866 р. и ученî розслѣджували дугу еѣ свѣтла, то показало ся, що на тôй звѣздѣ мусѣли бути величезнî выбухи. Ученî казали, що то були выбухи водня. Пôзнѣйшî здогады були такî, що то якась менша звѣзда спадае на бôльшу и выкликуе на нѣй величезну теплоту а въ наслѣдокъ того и огнистî выбухи. Але чому бы такъ само не могла упасти яка велика звѣзда на другу? И то можливе; тогды однакожь насталабы такъ велика катастрофа въ просторѣ свѣтовôмъ, що зробила бы конець обомъ свѣтамъ и розплылись бы знову въ тî мраковины, зъ котрыхъ повстали. Гуґґінсъ розслѣджувавъ и сегорôчну нову звѣзду та прийшовъ ось до якого здогаду: Коли якась нова звѣзда засвѣтить наразъ, то не що иншого, лишь мусѣли припадково зôйти ся якісь двѣ звѣзды такъ близько, що хочь не вдарила одна объ другу, то все таки воздухъ однои всуне ся въ воздухъ другои и выкликуе тогды на тыхъ звѣздахъ величезнî змѣны, котрыхъ наслѣдкомъ суть страшеннî выбухи. Такъ було и сего року зъ новою звѣздою. Дуга еѣ показала, що тамъ були властиво двѣ звѣзды, зъ котрыхъ одна була старѣйша; та, що ишла до насъ, мала дугу якъ вôдъ бѣлого свѣтла зъ темными лініями, а та, що ишла вôдъ насъ, показала дугу зъ ясными лініями. На обохъ тыхъ звѣздахъ настала якась страшна перемѣна, така, що може до кôлькохъ годинъ дали они далеко бôльше свѣтла, якъ дае наше сонце. Коли тî звѣзды почали вôдтакъ роздѣляти ся, то й свѣтло ихъ слабло ажь наконець згасло.

Такъ то духъ людскій доходить своею быстротою початку и конця безконечного свѣта, але коли вже все дôйде, все розслѣдить и спытаесь: а що було передъ тымъ и що буде потому? — спадае безсильный зъ высоты своеи силы и переконуе ся, що розслѣдивъ хиба лишь найбôльшî чудеса того, котрого нѣякъ не годенъ своимъ розумомъ поняти.

Все йде, все минае и краю не мае,
Кудыжь оно дѣлось? вôдкиля взялось?
И дурень и мудрый нѣчого не знае.

Слова Т. Шевченки.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Кражевецкій

ИНСЕРАТЫ.

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнû“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпеченъ

у Львовѣ

засноване на пôдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22731, розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечае всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислюе можливо найнизшû преміи.

Всякû шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить наразѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и контракты заключенû зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можнôсть обезпечувати якъ найбôльшû сумы.

Друки якъ и всякû поясненя подають Аґенты, установленû у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ, улиця Театральна число 8.

90

Австрійско-угорска
FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, побôльшити его обемъ а то такъ що до формату якъ и що до змѣсту нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ фінансовû и господарскû обявы обширно и предметово. Всежь при томъ можемо числити, що въ новой своѣй формѣ нашь збôльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якû на насъ накладае побôльшене обему, высокôсть предплаты вôстае незмѣнена, така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатû змѣстомъ числа 1 зр.

Администрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11

Велика 50 кр. льотерія. | Послѣдный мѣсяць.

Головна выграна
75.000 злр.

Льосôвъ по 50 кр.

можна набути въ домахъ банковыхъ

М. Йонаша, — Авґуста Шеленберґа, Сокаля & Ліліена.

89

ПРИГОТОВЛЕНЕ
на
ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ
и до принятя въ
ц. и к. ВОЙСКОВû ШКОЛЫ

починае ся въ приватной войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., упередъ проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСИКОНЪ

4 (найновѣйше) выдане

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новû, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.